

Ενώπιον: ΠΡΟΕΔΡΟΥ: ΞΕΝΙΟΣ Λ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΕΛΟΣ: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΖΟΠΠΟΣ
ΜΕΛΟΣ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Μεταξύ:

S. P.

Παραπονούμενη

-και-

1. M., P. & CO

2. I. M.

Εγκαλούμενοι

Ημερομηνία: 16/12/2022

Για τους Εγκαλούμενους: Πάνος Παναγιώτου, δικηγόρος

**ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΝΣΤΑΣΗ
ΤΩΝ ΕΓΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ**

Α) ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Βάσει του κατηγορητηρίου της πιο πάνω υπόθεσης, οι εγκαλούμενοι αντιμετωπίζουν έκαστοι 2 (δυο) κατηγορίες οι οποίες αφορούν παράβαση των άρθρων 15 και 17(1) του Περί Δικηγόρων Νόμου (Κεφ. 2) και των περι Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών άρθρα 3-9, 10, 11, 12, 14, 20 (1), (2), (3), (4) και (5), 21(1), (2) και (3), 22 και 41.

Ειδικότερα:

ΕΚΘΕΣΗ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ
Πρώτη Κατηγορία

Επονείδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συμπεριφορά κατά τρόπο που αντιβαίνει και συγκρούεται με τις πρόνοιες του Περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών κατά παράβαση του άρθρου 15, 17(1) έως (12) του Περί Δικηγόρων Νόμου Κεφ. 2 όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και των περι Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών, κ. 3-9, 10, 11, 12, 14, 16, 20 (1), (2), (3), (4), (5), 22, 23 (1), (2), 24, 29 (1), και 41.

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Οι Εγκαλούμενοι αρ. 1 εγκαλούνται διότι, ενώ είναι δικηγορικός οίκος και/ή εταιρεία η οποία προσφέρει δικηγορικές και/ή νομικές υπηρεσίες, κατά και/ή περί το έτος 2019 και/ή μεταγενέστερα και/ή προγενέστερα, επίδειξε επονεϊδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή και συμπεριφορά προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα προχώρησε στην απόσυρση της αγωγής [ ]/2013 του Ε.Δ. Λεμεσού χωρίς την σύμφωνη γνώμη και/ή συγκατάθεση της Παραπονούμενης και/ή χωρίς να αναφέρετε στην Παραπονούμενη το εν λόγω γεγονός και/ή χωρίς η Παραπονούμενη να έχει εγκρίνει προηγουμένως την απόσυρση της εν λόγω υπόθεσης και/ή χωρίς να επεξηγηθεί στην Παραπονούμενη οι επιπτώσεις από την απόσυρση της εν λόγω υπόθεσης.

ΕΚΘΕΣΗ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ **Δεύτερη Κατηγορία**

Επονεϊδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συμπεριφορά κατά τρόπο που αντιβαίνει και συγκρούεται με τις πρόνοιες του Περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών κατά παράβαση του άρθρου 15, 17(1) έως (12) του Περί Δικηγόρων Νόμου Κεφ. 2 όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών, κ. 3-9, 10, 11, 12, 14, 16, 20 (1), (2), (3), (4), (5), 22, 23 (1), (2), 24, 29 (1), και 41.

Λεπτομέρειες Πειθαρχικού Παραπτώματος

Ο Εγκαλούμενος αρ. 2 εγκαλείτε διότι, ενώ είναι δικηγόρος εγγεγραμμένος στο Μητρώο των ασκούντων το επάγγελμα δικηγόρων υπό την ιδιότητα του ως διευθυντής και/ή αξιωματούχος και/ή υπάλληλος της Εγκαλούμενης 1 Εταιρείας και/ή νομικού οίκου και ενώ ασκούσε δικηγορία κατά και/ή περί το έτος 2019 και/ή μεταγενέστερα και/ή προγενέστερα, επέδειξε επονεϊδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή και συμπεριφορά προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα ως διευθυντής και/ή αξιωματούχος και/ή υπάλληλος της Εγκαλούμενης αρ. 1 παρείχε συνδρομή, παρακίνησε, συμβούλευσε και/ή ενέργησε έτσι ώστε η Εγκαλούμενη αρ. 1 να προχωρήσει στην απόσυρση της αγωγής [ ]/2013 του Ε.Δ. Λεμεσού χωρίς την σύμφωνη γνώμη και/ή συγκατάθεση της Παραπονούμενης και/ή χωρίς να αναφερθεί στην Παραπονούμενη το εν λόγω γεγονός και/ή χωρίς η Παραπονούμενη να έχει εγκρίνει προηγουμένως την απόσυρση της εν λόγω υπόθεσης και/ή χωρίς να επεξηγηθεί στην Παραπονούμενη οι επιπτώσεις από την απόσυρση της εν λόγω υπόθεσης.

ΕΚΘΕΣΗ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ
Τρίτη Κατηγορία

Επονείδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συμπεριφορά κατά τρόπο που αντιβαίνει και συγκρούεται με τις πρόνοιες του Περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών κατά παράβαση του άρθρου 15, 17(1) έως (12) του Περί Δικηγόρων Νόμου Κεφ. 2 όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών, κ. 3-9, 10, 11, 12, 14, 16, 20 (1), (2), (3), (4), (5), 22, 23 (1), (2), 24, 29 (1), και 41.

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Οι Εγκαλούμενοι αρ. 1 εγκαλούνται διότι, ενώ είναι δικηγορικός οίκος και/ή εταιρεία η οποία προσφέρει δικηγορικές και/ή νομικές υπηρεσίες, κατά και/ή περί το έτος 2019 και/ή μεταγενέστερα και/ή προγενέστερα, επέδειξε επονείδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή και συμπεριφορά προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα στις 26.02.2019 προχωρήσατε στην ετοιμασία και καταχώρηση Ένορκης Δήλωσης στα πλαίσια της αγωγής [ ]/2013 του Ε.Δ. Λεμεσού την οποία ζητήσατε από την Παραππονούμενη να υπογράψει χωρίς την κοινοποιήσετε προηγουμένως σε αυτή και/ή να της επεξηγήσετε το περιεχόμενο της.

ΕΚΘΕΣΗ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ
Τετάρτη Κατηγορία

Επονείδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συμπεριφορά κατά τρόπο που αντιβαίνει και συγκρούεται με τις πρόνοιες του Περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών κατά παράβαση του άρθρου 15, 17(1) έως (12) του Περί Δικηγόρων Νόμου Κεφ. 2 όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών, κ. 3-9, 10, 11, 12, 14, 16, 20 (1), (2), (3), (4), (5), 22, 23 (1), (2), 24, 29 (1), και 41.

Λεπτομέρειες Πειθαρχικού Παραπτώματος

Ο Εγκαλούμενος αρ. 2 εγκαλείτε διότι, ενώ είναι δικηγόρος εγγεγραμμένος στο Μητρώο των ασκούντων το επάγγελμα δικηγόρων και ενώ ασκούσε δικηγορία κατά και/ή περί το έτος 2019 και/ή μεταγενέστερα και/ή προγενέστερα, υπό την ιδιότητα του ως διευθυντής και/ή αξιωματούχος και/ή υπάλληλος της Εγκαλούμενης 1 Εταιρείας και/ή νομικού οίκου επέδειξε επονείδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή και συμπεριφορά προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα ως διευθυντής και/ή αξιωματούχος και/ή υπάλληλος της Εγκαλούμενης αρ. 1 παρείχε συνδρομή, παρακίνησε, συμβούλευσε και/ή ενέργησε έτσι ώστε η Εγκαλούμενη 1 εταιρεία και/ή νομικός οίκος προχωρήσει στις 26.02.2019 στην ετοιμασία και καταχώρηση Ένορκης Δήλωσης στα πλαίσια της αγωγής [ ]/2013 του Ε.Δ. Λεμεσού η οποία υπογράφηκε προηγουμένως από την Παραππονούμενη χωρίς να την κοινοποιήσετε προηγουμένως σε αυτή και/ή να της επεξηγήσετε το περιεχόμενο της.

Ο συνήγορος των Εγκαλουμένων, κατά την εμφάνιση του στο Πειθαρχικό Συμβούλιο για απάντηση στις κατηγορίες που αντιμετωπίζουν οι πελάτες του, υπέβαλε προδικαστική ένσταση η οποία συνοψίζεται ως εξής:

1) Η παρούσα διαδικασία θα πρέπει να ακυρωθεί και/ή το κατηγορητήριο να απορριφθεί καθότι προώθηση της παρούσας πειθαρχικής διαδικασίας αποτελεί κατάχρηση της πειθαρχικής διαδικασίας εφόσον έχει παραβιαστεί το συνταγματικό δικαίωμα των εγκαλουμένων για διάγνωση της όποιας πειθαρχικής ευθύνης τους αποδίδεται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Με βάση τα γεγονότα ως διαφαίνονται από τον φάκελο της υπόθεσης και βρίσκονται ενώπιον του Συμβουλίου, έχει υποβληθεί το παράπονο μέσα στο 2020 και κοινοποιήθηκε στους εγκαλουμένους στις 08/07/2020. Οι εγκαλούμενοι απάντησαν στον Γενικό Εισαγγελέα στις 04/08/2020 υποβάλλοντας τις δικές τους θέσεις. Δόθηκε άδεια για προώθηση του παραπόνου κατά τον Φεβρουάριο του 2022 και ετοιμάστηκε το παρόν κατηγορητήριο το οποίο καταχωρίστηκε το καλοκαίρι και κλήθηκαν οι εγκαλούμενοι στις 14/10/2022 για απάντηση. Είναι γνωστές οι αρχές που διέπουν την διαδικασία ενώπιον σας αναφορικά με το θέμα του εύλογου χρόνου. Έχουν εκδοθεί αρκετές αποφάσεις και από εσάς, αλλά και από το Ανώτατο Δικαστήριο, είτε με certiorari, είτε με ποινικές εφέσεις. Επομένως καθίσταται έκδηλο το γεγονός ότι υπάρχει καθυστέρηση στην καταχώρηση του παρόντος κατηγορητηρίου σε τέτοιο βαθμό που συνιστά κατάχρηση. (Δυνάμει των άρθρων 43 και 66 του Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφάλαιο 155).

Ο συνήγορος των εγκαλουμένων, με την προφορική αγόρευση του ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, παρέπεμψε σε σχετική Νομολογία καλώντας το πειθαρχικό συμβούλιο όπως απαλλάξει τους εγκαλουμένους αρ. 1 και αρ. 2 από τις κατηγορίες που αντιμετωπίζουν από το στάδιο αυτό.

B) ΝΟΜΙΚΗ ΠΤΥΧΗ

Η πειθαρχική διαδικασία εναντίον δικηγόρου και η ακρόαση της εκάστοτε υπόθεσης ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, διεξάγεται κατά το δυνατό με τον ίδιο τρόπο όπως η ακρόαση ποινικής υπόθεσης που εκδικάζεται συνοπτικά (**Αναφορικά με το άρθρο 17(4) του Περί Δικηγόρων Νόμου Κεφ. 2 και Αναφορικά με τον Μ.Π. Δικηγόρο**, Πειθαρχική Έφεση 2/2010, (2012) 1 ΑΑΔ 2598).

Αποτελεί βασική αρχή, ότι στις υποθέσεις πειθαρχικής φύσης, θα πρέπει να τηρούνται οι Αρχές της Φυσικής Δικαιοσύνης, όπως προνοούνται στο Σύνταγμα, στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο, Ν. 158(Ι)/1999, καθώς και στο Άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (δικαίωμα διασφάλισης διεξαγωγής Δίκαιης Δίκης).

Το άρθρο 30(2) του Συντάγματος και το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, διασφαλίζουν το δικαίωμα κάθε διωκόμενου προσώπου για διάγνωση της ποινικής του ευθύνης εντός εύλογου χρόνου. Σύμφωνα με την πάγια επί του θέματος Νομολογία, ο «**εύλογος χρόνος**» καθορίζεται από τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης.

Το άρθρο 10 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999, Ν. 158(Ι)/1999 διαλαμβάνει ότι το διοικητικό όργανο πρέπει να ασκεί την αρμοδιότητά του μέσα σε εύλογο χρόνο, ώστε η απόφασή του να είναι επίκαιρη σε σχέση με τα πραγματικά ή νομικά γεγονότα στα οποία αναφέρεται. Ο καθορισμός του εύλογου χρόνου εξαρτάται από τις εκάστοτε ειδικές συνθήκες. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεν είναι διοικητικό όργανο, μπορεί όμως οι πρόνοιες του Νόμου να ισχύσουν κατ' αναλογία ή έστω να κριθούν καθοδηγητικές.

Καταλογίζονται στους εγκαλουμένους ασυμβίβαστη διαγωγή ως προς το επάγγελμα του δικηγόρου κατά παράβαση του άρθρου 17(1) του Περί Δικηγόρων Νόμου (Κεφάλαιο 2) το οποίο προνοεί τα ακόλουθα:

« Πειθαρχικά αδικήματα και διαδικασία

17.-(1) Αν δικηγόρος καταδικαστεί από οποιοδήποτε δικαστήριο για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα, το οποίο, κατά τη γνώμη του Πειθαρχικού Συμβουλίου ενέχει ηθική αισχρότητα, ή αν δικηγόρος είναι, κατά τη γνώμη του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ένοχος επονείδιστου, δόλιας ή ασυμβίβαστης διαγωγής προς το επάγγελμα ή αν έχει ενεργήσει ή συμπεριφερθεί κατά τρόπο που αντιβαίνει ή συγκρούεται με τις πρόνοιες των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών, το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται-

(α) να διατάξει τη διαγραφή του ονόματος του δικηγόρου από το Μητρώο των Δικηγόρων·

(β) να αναστείλει την άδεια άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος του δικηγόρου για τόσο μόνο χρονικό διάστημα, όσον το Πειθαρχικό Συμβούλιο ήθελε θεωρήσει σκόπιμο

(γ) να διατάξει το δικηγόρο να καταβάλει, υπό μορφή προστίμου, οποιοδήποτε ποσό που δεν υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες ευρώ:

Νοείται ότι οποιοδήποτε ποσό που καταβάλλεται δυνάμει της παραγράφου αυτής κατατίθεται στο Ταμείο του Συμβουλίου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και για τους σκοπούς αυτού

(δ) να προειδοποιήσει ή να επιπλήξει το δικηγόρο·

(ε) να εκδώσει διαταγή ως προς την καταβολή των εξόδων της διαδικασίας ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, όπως ήθελε θεωρήσει σκόπιμο, είτε εναντίον του δικηγόρου που καταδικάσθηκε είτε, σε περίπτωση αθώωσής του, εναντίον του παραπονομένου, τα οποία έξοδα υπολογίζονται υπό της Επιτροπής Εξωδικαστηριακής Αμοιβής του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και

εγκρίνονται υπό του Πειθαρχικού Συμβουλίου, στην κλίμακα €10.000,00 έως €50.000,00 των αστικών αγωγών και εισπράττονται από αυτό ως χρηματική ποινή.» (Η υπογράμμιση είναι δική μας).

Περαιτέρω, το άρθρο 17 (2) (δ) προβλέπει τα πιο κάτω σε σχέση με την λήψη άδειας για προώθηση παραπόνου στο Πειθαρχικό Συμβούλιο εναντίον δικηγόρου και ειδικότερα:

« 17 (2) Έναρξη της διαδικασίας για επιβολή οποιασδήποτε από τις ποινές που προνοούνται στο εδάφιο (1) δύναται να γίνει:

(α) από το Πειθαρχικό Συμβούλιο αυτεπάγγελτα·

(β) από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας·

(γ) κατόπιν καταγγελίας προς το Πειθαρχικό Συμβούλιο από οποιοδήποτε δικαστήριο ή από το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ή από Επιτροπή Τοπικού Δικηγορικού Συλλόγου·

(δ) με αίτηση οποιουδήποτε προσώπου που έχει παράπονα από τη διαγωγή του δικηγόρου, κατόπιν άδειας του Πειθαρχικού Συμβουλίου.» (Η υπογράμμιση είναι δική μας).

Στην υπόθεση **Δημοκρατίας ν Ηλιαδη** έχει επιβεβαιωθεί η διαχρονική βασική αρχή της νομολογίας ότι τα Δικαστήρια έχουν τη διακριτική ευχέρεια να αναστείλουν ή να απορρίψουν μια υπόθεση όταν αυτή αποτελεί κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας. Παραθέτουμε το σχετικό απόσπασμα:

«Αποτελεί αξίωμα του Δικαίου ότι υπέρτατο καθήκον του Δικαστηρίου είναι η προώθηση της Δικαιοσύνης και η παρεμπόδιση πρόκλησης αδικίας. Στο πλαίσιο του προαναφερθέντος καθήκοντος έχει αναγνωρισθεί, με πάγια νομολογία, ότι το Δικαστήριο έχει σύμφυτη εξουσία αναστολής ή απόρριψης υπόθεσης για κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας όταν αυτή απολήγει σε καταπίεση ή δυσμενή επηρεασμό του αντιδίκου. Υπό την προϋπόθεση όμως ότι, επειδή η υπό αναφορά εξουσία συνιστά κατ' εξαίρεση δικαιοδοσία, η άσκηση της πρέπει να γίνεται με περίσκεψη και φειδώ και μόνο στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι η συνέχιση της διαδικασίας θα προκαλέσει έκδηλη αδικία στο πρόσωπο που επικαλείται την κατάχρηση, το οποίο έχει και το βάρος απόδειξης της κατάχρησης βάσει του ισοζυγίου των πιθανοτήτων. Σχετική επί του θέματος είναι η απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση **Χαραλαμπίδης ν. Κωμοδρόμου (2002) 2 Α.Α.Δ. 522** όπου γίνεται ευρεία επισκόπηση της μέχρι τότε κυπριακής και αγγλικής νομολογίας και η οποία - μαζί με την απόφαση στην υπόθεση **Διευθυντής των Φυλακών ν. Περέλλα (1995) 1 Α.Α.Δ. 217** - θεωρείται σταθμός για το ζήτημα. Σε βαθμό που οι νομολογιακές αρχές που αποκρυσταλλώθηκαν στην εν λόγω απόφαση να επαναλαμβάνονται σε όλες τις μεταγενέστερες αποφάσεις. Όπως στις **Εμπεδοκλής κ.α. (Αρ.3) (2009) 1 Α.Α.Δ. 529**, **Μεταφορές Ν. Γερολέμου Λτδ ν. Αδελφοί Πεκρής (Γενικές Επιχειρήσεις) Λτδ κ.α. (2013) 2 Α.Α.Δ. 591**, **Σπύρου ν. Ξενή, ECLI:CY:AD:2015:B742, Ποιν.**

Εφ. 223/2014 ημερ. 11.11.2015, Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιομετόχου ν. Χριστοφίδης, ECLI:CY:AD:2016:B137, Ποιν. Εφ. 4/2014 ημερ. 3.3.2016, Παναγιώτου Λτδ ν. Plyntex Public Ltd κ.α., ECLI:CY:AD:2017:B291, Ποιν. Εφ. 11/2015 ημερ. 11.9.2017 και άλλες.»

Στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση με αρ. 1509/2009, Σιακαλλή ν. Υπουργείου Εσωτερικών κ.ά., ημερομηνίας 21 Ιουνίου 2012 (http://www.cylaw.org/cgi-bin/open.pl?file=/apofaseis/aad/meros_4/2012/4-201206-1509_2009.htm), διαβάζουμε τα ακόλουθα αναφορικά με τον παράγοντα «εύλογο χρόνο»:

«Το εύλογο του χρόνου της δικαστικής διαδικασίας τόσο στις ποινικές όσο και μη ποινικές υποθέσεις, εξαρτάται από τα ιδιαίτερα περιστατικά της υπόθεσης. Δεν υπάρχει δογματικά καθορισμένο διάστημα. Παράγοντες που πάντοτε λαμβάνονται υπόψη είναι η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η συμπεριφορά του αιτητή και η συμπεριφορά των αρμοδίων διοικητικών και δικαστικών αρχών. Κανένας ειδικός παράγοντας δεν είναι καθοριστικός. Η ορθή προσέγγιση είναι, η εξέταση πρώτα των παραγόντων ξεχωριστά και μετά να υπολογιστούν οι σωρευτικές τους επιπτώσεις. Μολονότι, ειδικές περιπτώσεις αργοπορίας που βαρύνουν την πολιτεία μπορεί να μη φαίνονται εύλογες, δυνατόν να κριθούν εύλογες, αν οι πιο πάνω παράγοντες προσμετρήσουν. Δεν εφαρμόζεται οποιαδήποτε συγκεκριμένη αρχή αναφορικά με το χρονικό τούτο διάστημα, τουλάχιστον ρητά, όταν υπολογίζεται το εύλογο του χρόνου. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απλά υπολογίζει το ίδιο το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Όταν δε το κάνει αυτό, πρέπει να έχει υπόψη του ότι το Άρθρο 6 απαιτεί μόνο τέτοια ταχύτητα η οποία θα είναι συμβατή με τον ορθό τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης».

Στην υπό εξέταση περίπτωση, η υπέρμετρη καθυστέρηση προκάλεσε την εκκρεμότητα της πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον της αιτήτριας και τη συνεπακόλουθη αβεβαιότητα στη διάγνωση τυχόν ευθύνης ενός ανώτερου διευθυντικού στελέχους στη Δημόσια Υπηρεσία για ένα αδικαιολόγητα μεγάλο χρονικό διάστημα το οποίο καταλογίζεται σε αναίτια καθυστέρηση, παραλείψεις και παρατυπίες από την πλευρά της διοίκησης.

Είμαι της άποψης ότι, υπό αυτές τις συνθήκες υπήρξε παραβίαση των συνταγματικών δικαιωμάτων της αιτήτριας και, επομένως, ευσταθεί και αυτός ο λόγος ακύρωσης.» (Η υπογράμμιση είναι δική μας).

Εάν παρήλθε υπέρμετρα μεγάλο χρονικό διάστημα από την έναρξη της διαδικασίας μέχρι και την απόφαση του πειθαρχικού οργάνου για επιβολή ποινής, αυτό δύναται να αποτελέσει λόγο για απαλλαγή από τις κατηγορίες τις οποίες ο πειθαρχικά διωκόμενος αντιμετωπίζει. Σχετική είναι η πρόσφατη απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 47/14, 1. Συμβούλιο Εφέσεων Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης κ.ά. ν. Παναγή κ.ά., ημερομηνίας 25 Φεβρουαρίου 2021 (http://www.cylaw.org/cgi-bin/open.pl?file=/apofaseis/aad/meros_3/2021/3-202102-47-143.htm), όπου λέχθηκαν τα εξής:

«Το πειθαρχικά διωκόμενο άτομο έχει τα ίδια δικαιώματα που κατοχυρώνει το Σύνταγμα σε άτομα που διώκονται ποινικά (**Φιλίππου ν. Πειθαρχικό Συμβούλιο (2000) 1 ΑΑΔ 1839, Μ.Χ. Δικηγόρος (2003) 1 ΑΑΔ 442**). Πέραν τούτου, η πειθαρχική διαδικασία εξομοιούται εν πολλοίς με την ποινική δίκη και σε ό,τι αφορά στις επιπτώσεις της εκκρεμοδικίας της επί της ζωής των κατηγορουμένων.

Το Άρθρο 30.2 του Συντάγματος, ταυτόσημο με το άρθρο 6.1 της ΕΣΔΑ, διασφαλίζει το δικαίωμα ενός κατηγορούμενου για διάγνωση της ποινικής ευθύνης εντός ευλόγου χρόνου. Η παραβίαση του δικαιώματος μπορεί να οδηγήσει, ανάλογα πάντα με τα ιδιαίτερα περιστατικά της υπόθεσης και με βάση τα κριτήρια που νομολογιακά έχουν διαμορφωθεί (**Γενικός Εισαγγελέας ν. Καψού (2004) 2 ΑΑΔ 127**), ακόμα και σε ακυρότητα της δίκης, εάν ως εκ της καθυστέρησης προκύπτει επηρεασμός του δικαιώματος της δίκαιης δίκης (**Ευσταθίου ν. Αστυνομίας (1990) 2 ΑΑΔ 294, Γενικός Εισαγγελέας ν. Ευσταθίου (2009) 2 ΑΑΔ 376**).

Ο προφανής σκοπός του Άρθρου 30.2 είναι η προστασία του κατηγορούμενου από υπερβολικές καθυστερήσεις, εφόσον, μεταξύ άλλων, δεν είναι δυνατόν ένας κατηγορούμενος να τελεί σε μακροχρόνια κατάσταση αβεβαιότητας για τη διάγνωση της ποινικής του ευθύνης, όπως υποδείχθηκε στην **Καψού** (ανωτέρω). Στην υπόθεση **Α.Η. Δικηγόρος (2004) 1 ΑΑΔ 254**, με αναφορά σε νομολογία του ΕΔΔΑ τονίστηκε η σημασία της απονομής της δικαιοσύνης χωρίς καθυστέρηση τέτοια που να θέτει σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία της.

Εν προκειμένω, στο τελικό αυτό στάδιο, δεν υπεισέρχονται βέβαια άλλοι αρνητικοί παράγοντες που συνήθως ακολουθούν την καθυστέρηση σε μια ποινική δίκη, όπως η απώλεια ή ο επηρεασμός της ποιότητας της μαρτυρίας, όμως παραμένει ως αντικειμενικό γεγονός η ιδιαίτερως μακρά καθυστέρηση και η συνεπακόλουθη ιδιαίτερως μακροχρόνια κατάσταση αβεβαιότητας ως στοιχείο που οδηγεί τελικά σε καταπιεστική (oppressive) μεταχείριση του κατηγορούμενου (**Καυκαρής ν. Δημοκρατίας (1990) 2 ΑΑΔ 203**) και ανατροπή της έννοιας της δίκαιης δίκης. Όπως υποδείχθηκε στην **Χαραλαμπίδη ν. Αστυνομίας (2004) 2 ΑΑΔ 330**:

«Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν περιορίζεται στην πολυπλοκότητα της υπόθεσης και στη συμπεριφορά του κατηγορουμένου. Έχει αναφερθεί και σε άλλους παράγοντες. Ένας τέτοιος παράγοντας είναι το τι διακυβεύεται για τον κατηγορούμενο. Ως εκ τούτου χρειάζεται ειδική επιμέλεια σε υποθέσεις που αφορούν την απασχόληση του κατηγορουμένου ...».

Με βάση τα πιο πάνω συνοψίζουμε τις αρχές της Νομολογίας επί του θέματος ως εξής:

1. Στις πειθαρχικές διαδικασίες θα πρέπει να τηρούνται οι βασικές αρχές της φυσικής δικαιοσύνης. Ανάμεσα σε αυτές είναι και η αρχή της ολοκλήρωσης της υπόθεσης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

2. Εάν έχει παρέλθει υπέρμετρα μεγάλο διάστημα από την έναρξη της διαδικασίας μέχρι την απόφαση για επιβολή ποινής, αυτό μπορεί να αποτελέσει λόγο για απαλλαγή του πειθαρχικά διωκόμενου.

3. Υπέρμετρη καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης μπορεί επίσης να αποτελέσει λόγο για μετριασμό της ποινής.

4. Σε κάθε περίπτωση, η καθυστέρηση για να είναι καθοριστικής σημασίας, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι έχει επηρεάσει δυσμενώς τα δικαιώματα του επηρεαζόμενου. Αυτό συμβαίνει είτε όταν επηρεάζεται π.χ. η μαρτυρία ή η υπεράσπιση του πειθαρχικά διωκόμενου, είτε όταν αιωρείται για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα πάνω από τον πειθαρχικά διωκόμενο η απειλή της καταδίκης (π.χ. υπέρμετρα μεγάλο χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση της υπόθεσης μέχρι την έκδοση απόφασης).

Γ) ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΝΣΤΑΣΗΣ ΕΓΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ

Η εξέταση του αν μία πειθαρχική υπόθεση συνιστά κατάχρηση των διαδικασιών συναρτάται από τα περιστατικά της. Παράγοντες όπως η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η συμπεριφορά των μερών και η συμπεριφορά του πειθαρχικού οργάνου ή ερευνητικών οργάνων λαμβάνονται υπόψη. Επομένως θα πρέπει να εξετάζεται κατά πόσο συντρέχει ειδικός λόγος για την όποια καθυστέρηση. Υπόψη θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται και το διακύβευμα για τον επηρεαζόμενο.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθούν χρονολογικά τα γεγονότα της υπόθεσης που οδήγησαν στην καταχώρηση του κατηγορητηρίου:

1) Η παραπονούμενη υπέβαλε το παράπνοο της το 2020. Το παράπνοο στάληκε στους εγκαλουμένους και παραλήφθη στις 08/07/2020 με σκοπό να τοποθετηθούν επ' αυτού.

2) Το παράπνοο της παραπονουμένης κοινοποιήθηκε στους εγκαλουμένους με σκοπό να τοποθετηθούν επ' αυτού, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, με τους εγκαλουμένους να αποστέλλουν στις 04/08/2020 την απάντηση τους στο Πειθαρχικό Συμβούλιο με τους δικούς τους ισχυρισμούς σχετικά με το παράπνοο της παραπονουμένης.

3) Εν τέλει η υπόθεση, αφού ετοιμάστηκε και καταχωρίστηκε κατηγορητήριο, ορίστηκε υπό την παρούσα σύνθεση του Πειθαρχικού Συμβουλίου για απάντηση στις κατηγορίες στις 14/10/2022, ημερομηνία κατά την οποία οι εγκαλούμενοι διά μέσου του συνηγόρου τους υπέβαλαν την υπό εξέταση προδικαστική ένσταση.

Εξετάζοντας, σε συνάρτηση με τα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω, την προδικαστική ένσταση των εγκαλουμένων, να σημειωθεί ότι η παραπονούμενη προέβη σε καταγγελία ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου το 2020. Δεν καθυστέρησε στην υποβολή του παραπόνου της. Τουναντίον επέδειξε ενδιαφέρον για την υπόθεση της και προώθησε το παράπνοο της μέσω της σωστής οδού επικοινωνώντας συνεχώς με το Πειθαρχικό Συμβούλιο ζητώντας να πληροφορηθεί την πορεία της

υπόθεσης της. Το γεγονός ότι φαίνεται να παρατηρήθηκε κωλυσιεργία εκ μέρους του Πειθαρχικού Συμβουλίου να ορίσει την υπόθεση, δεν θα πρέπει να επηρεάσει δυσμενώς τα δικαιώματα της παραπονουμένης.

Ο συνήγορος των εγκαλουμένων μας παρέπεμψε στην απόφαση μας επί παρόμοιας προδικαστικής ένστασης στα πλαίσια της υπόθεσης με αριθμό 143/39/2587. Τα γεγονότα εκείνης της υπόθεσης όμως είναι εντελώς διαφορετικά και δεν ομοιάζουν σε καμία περίπτωση με την παρούσα υπόθεση. Πέραν αυτού, όπως έχει ήδη ειπωθεί και πιο πάνω, κάθε υπόθεση εξετάζεται με τα δικά της περιστατικά. Η υπόθεση με αριθμό 143/39/2587, αφορούσε αδικήματα που χρονολογούνταν κατά τα έτη 2009 και 2011 με το κατηγορητήριο να καταχωρείται το 2021. Υπήρξε σημαντική καθυστέρηση ενώ την ίδια στιγμή δεν υπήρξε κανένα ενδιαφέρον εκ μέρους των εκεί παραπονουμένων να προωθήσουν την υπόθεση τους στο μεσοδιάστημα που διέρρευσε. Επομένως δεν μπορεί να εξεταστεί η παρούσα υπόθεση στο ίδιο πλαίσιο που εξετάστηκε η υπόθεση με αριθμό 143/39/2587 στην οποία μας παρέπεμψε ο συνήγορος των εγκαλουμένων.

Πέραν του πιο πάνω όμως θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι ουδέν επηρεασμός των δικαιωμάτων των εγκαλουμένων να παρουσιάσουν την υπόθεση τους δεν μπορεί να παρατηρηθεί. Η υπόθεση αφορά το 2020 και έχει καταχωριστεί το 2022. Η πάροδος 2 ετών δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί καθυστέρηση στην προώθηση της υπόθεσης και ως εκ τούτου η υπόθεση προωθείται και θα ολοκληρωθεί εντός ευλόγου χρόνου.

Δ) ΚΑΤΑΛΗΞΗ

Κάτω από το σύνολο των πιο πάνω περιστάσεων, τα οποία προκύπτουν μέσα από τα γεγονότα, καταλήγουμε ότι η προδικαστική ένσταση των εγκαλουμένων θα πρέπει να απορριφθεί.

Καλούμε τους Εγκαλούμενους να απαντήσουν στις κατηγορίες που αντιμετωπίζουν.

Η απόφαση μας είναι ομόφωνη.

ΞΕΝΙΟΣ Λ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

.....

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΖΟΠΠΟΣ

.....

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

.....